

Reykjavík, 14. október 2019

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti
Skúlagötu 4
101 Reykjavík
anr@anr.is

Umsögn SVP um drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um leigu skráningarskyldra ökutækja, nr. 65/2015 (stjórnvaldssektir).

Hinn 30. september sl. birti atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um leigu skráningarskyldra ökutækja, nr. 65/2015, á samráðsgátt stjórnvalda, island.is. Í frumvarpsdrögunum er lagt til að Samgöngustofu verði heimilt að leggja stjórnvaldssektir á ökutækjaleigur sem hafa orðið uppvísar að því að breyta kílómetrastöðu skráningarskylds ökutækis. Ekki verður betur séð en að slík fölsun á kílómetrastöðu eigi að geta orsakað sviptingu starfsleyfis en þess er þó ekki ríkulega getið í athugasemdum frumvarpsins.

Beinlínis var gert ráð fyrir eftirliti skoðunarstöðva ökutækja með kílómetrastöðu ökumæla við setningu tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 2014/45/ESB, um reglubundnar prófanir á aksturshæfni vélknúinna ökutækja og eftirvagna þeirra og um niðurfellingu á tilskipun 2009/40/EB. Tilskipunin var tekin upp í EES-samninginn með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 106/2015 frá 30. apríl 2015 og innleidd í íslenskan rétt með reglugerð nr. 1087/2018, um breytingu á reglugerð nr. 8/2009 um skoðun ökutækja. Samkvæmt upplýsingum SVP hefur skoðunarhandbók ökutækja hins vegar ekki verið uppfærð til samræmis við ákvæði tilskipunarinnar og því hefur eftirlitið ekki komist til framkvæmda.

SVP telja líklegt að ákvæði frumvarpsins verði til bóta. Hins vegar er ekki gerð grein fyrir því í frumvarpinu hvernig eftirliti með kílómetrastöðu verði háttað. Í því ljósi telja SVP að fjalla verði um viðfangsefnið í víðara samhengi, m.a. með hliðsjón af þeim skyldum sem hvíla munu á skoðunarstöðvum samkvæmt ákvæðum tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 2014/45/ESB, þegar hún hefur að fullu komið til framkvæmda. Í því samhengi er m.a. rétt að líta til þess að tilskipunin gerir beinlínis ráð fyrir því að skoðunarstöðvar hafi virkt eftirlit með kílómetrastöðu ökutækja. Það endurspeglast t.d. í ákvæðum 6. tölul. 8. gr. tilskipunarinnar sem eru svohljóðandi:

Aðildarríki skulu tryggja að, að því er varðar eftirlit með kílómetramæli, þar sem kílómetramælir er venjulega settur upp, skulu upplýsingarnar úr fyrri prófun á aksturshæfni gerðar aðgengilegar skoðunarmönnum um leið og þær eru tiltækar á rafrænu formi. Ef í ljós kemur að átt hefur verið við kílómetramæli í því skyni að fækka kílómetrum eða rangfæra skráningu vegalengdar ökutækis, skal slík fölsun varða við refsingu með skilvirkum og letjandi viðurlögum sem eru án mismununar.

Viðfangsefnið *fölsun kílómetrastöðu* er víðtækara en svo að það nái einvörðungu til bifreiða í eigu ökutækjaleiga og því stefnir í að eftirlitið nái til allra bifreiða sem koma til skoðunar. Í því samhengi þarf hins vegar að athuga að mjög sterkar vísbendingar eru um að bílaleigubifreiðum, og e.t.v. öðrum fólksbifreiðum (M1) sem nýttar eru í atvinnurekstrarskyni, s.s. í heimsendingaþjónustu veitingahúsa, sé að jafnaði ekið hlutfallslega mun meira en fólksbifreiðum í eigu einstaklinga. Virðist akstur á fyrsta ári í sumum tilvikum nema nálega heildarakstri meðalfólksbifreiðar í eigu einstaklings á öllu tímabilinu frá

skráningu til fyrstu skoðunar. Þá er eðli nota slíkra bifreiða frábrugðið hefðbundnum einkanotum einstaklings að því að leyti að þær eru nýttar af einstaklingum sem hafa takmarkaða hagsmuni af reglulegri umhirðu þeirra. Þrátt fyrir að bílaleigubifreiðar, og aðrar fólksbifreiðar sem nýttar eru í atvinnurekstri, séu afsettar á eftirmarkaði eins og hverjar aðrar fólksbifreiðar er skoðunartíðni þeirra hin sama og í tilviki fólksbifreiða í eigu einstaklinga.

SVÞ telja að sjónarmið um aukið umferðaröryggi og bættu stöðu neytenda kalli beinlínis á aukna skoðunartíðni bílaleigubifreiða og annarra fólksbifreiða sem nýttar eru í atvinnurekstrarskyni. Því leyfa samtökin sér að leggja til að ráðuneytið leiti samstarfs við samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið og Samgöngustofu áður en frumvarpinu verður komið í endanlegan búning. Samstarfið ætti að mati samtakanna að miða að því að tryggja að eftirlit með fölsun kílómetrastöðu verði samræmt, eigi sér stað með atbeina skoðunarstöðva og tryggt verði að tíðni þess verði nægileg til að með raunhæfum hætti megi koma þeim viðurlögum við sem ætlunin er að kveða á um í frumvarpinu.

Virðingarfyllst,

f.h. SVÞ – Samtaka verslunar og þjónustu

Benedikt S. Benediktsson
lögfræðingur